



Tlač a informácie

Vereniging van Educatieve en Wetenschappelijke Auteurs (VEWA)/Belgicko

Súdny dvor Európskej únie  
**TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č.° 66/11**  
v Luxemburgu 30. júna 2011

Rozsudok vo veci C-271/10

## **Odmena pre autorov v prípade verejného vypožičiavania sa nemôže vypočítat výlučne v nadväznosti na počet vypožičiavateľov**

*Výška odmeny by mala zohľadniť aj počet predmetov sprístupňovaných verejnosti a v dôsledku toho by mali veľké zariadenia určené na verejné vypožičiavanie platiť vyššiu odmenu ako menšie zariadenia*

Podľa smernice o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva<sup>1</sup> majú autori výhradné právo udeliť súhlas alebo zakázať nájom a vypožičiavanie originálov a rozmnoženín diel chránených autorským právom. Pokiaľ ide konkrétne o verejné vypožičiavanie, môžu členské štáty stanoviť výnimky z výhradného práva za predpokladu, že autori dostanú za takéto vypožičiavanie aspoň odmenu.

VEWA je belgická spoločnosť pre kolektívnu správu autorských práv. Dňa 7. júla 2004 VEWA podala na Raad van State (Štátna rada, Belgicko) žalobu o neplatnosť proti kráľovskému nariadeniu preberajúcemu smernicu.

VEWA najmä tvrdí, že toto kráľovské nariadenie tým, že zavádza paušálnu odmenu vo výške 1 euro za rok a dospelú osobu a 0,5 eura za rok a maloletú osobu zapísanú v zariadeniach určených na vypožičiavanie, ak táto osoba počas posudzovaného obdobia vykonala vypožičanie minimálne jedenkrát, porušuje ustanovenia smernice, ktoré vyžadujú „primeranú odmenu“ za vypožičiavanie alebo nájom.

V tejto súvislosti sa Raad van State rozhodla položiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku. V zásade sa pýta, či smernici odporuje vnútroštátny systém, podľa ktorého sa odmena pre autorov v prípade verejného vypožičiavania vypočíta výlučne v nadväznosti na počet vypožičiavateľov zapísaných vo verejných zariadeniach, najmä v knižniciach, na základe paušálnej sumy stanovenej za vypožičiavateľa a rok.

Súdny dvor pripomína, že odmena musí umožniť autorom dostať primeraný príjem. **Jej výška teda nesmie byť čisto symbolická.**

Konkrétnejšie, pokiaľ ide o kritériá na stanovenie výšky odmeny pre autorov v prípade verejného vypožičiavania, prináleží jedine členským štátom určiť na svojom území najrelevantnejšie kritériá. V tejto súvislosti sa členským štátom prenecháva široká miera voľnej úvahy. Členské štáty tak môžu určiť výšku odmeny pre autorov v prípade verejného vypožičiavania na základe vlastných kultúrno-politických cieľov.

Vzhľadom na to, že odmena predstavuje náhradu za škodu spôsobenú autorom z dôvodu používania ich diel bez ich súhlasu, výška tejto odmeny sa nemôže určiť úplne bez ohľadu na prvky, ktoré takúto škodu zakladajú. Keďže táto škoda vzniká v dôsledku verejného

<sup>1</sup> Smernica Rady 92/100/EHS z 19. novembra 1992 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. ES L 346, s. 61; Mim. vyd. 17/001, s. 120), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 376, s. 28).

vypožičiavania, teda sprístupnenia chránených predmetov verejne prístupnými zariadeniami, **by mala výška dlžnej odmeny zohľadňovať rozsah tohto sprístupnenia.**

Čím je počet chránených predmetov sprístupnených zariadeniami určenými na verejné vypožičiavanie vyšší, tým väčší je zásah do autorských práv. Z toho vyplýva, že výška odmeny, ktorú má takéto zariadenie zaplatiť, by mala zohľadniť počet predmetov sprístupňovaných verejnosti a v dôsledku toho by mali veľké zariadenia určené na verejné vypožičiavanie platiť vyššiu odmenu ako menšie zariadenia.

Okrem toho sa zdá, že relevantná je aj dotknutá verejnosť, konkrétne počet vypožičiavateľov zapísaných v zariadeniach určených na vypožičiavanie. Čím je počet osôb s prístupom ku chráneným predmetom vyšší, tým väčší je zásah do autorských práv. Z toho vyplýva, že výška odmeny, ktorá sa má zaplatiť autorom, by sa mala určiť tiež zohľadnením počtu vypožičiavateľov zapísaných v tomto zariadení.

V predmetnej veci je nesporné, že systém, ktorý zaviedlo kráľovské nariadenie, zohľadňuje počet vypožičiavateľov zapísaných v zariadeniach určených na verejné vypožičiavanie, ale nie počet predmetov sprístupnených verejnosti. Takéto zohľadnenie preto neberie dostatočný ohľad na rozsah škody spôsobenej autorom ani na zásadu, podľa ktorej musia autori dostať odmenu, ktorá predstavuje primeraný príjem.

Okrem toho kráľovské nariadenie stanovuje, že ak je osoba zapísaná vo viacerých zariadeniach, platí sa odmena za túto osobu iba raz. V tejto súvislosti VEWA uviedla, že 80 % zariadení vo Francúzskom spoločenstve Belgicka tvrdí, že väčšina ich čitateľov je zapísaná aj v iných zariadeniach určených na vypožičiavanie a že sa v dôsledku toho títo čitatelia nezohľadňujú pri platení odmeny dotknutému autorovi.

Za týchto podmienok môže uvedený systém viesť k tomu, že viaceré zariadenia sa v skutočnosti vyjmú z povinnosti platiť akúkoľvek odmenu. Takéto faktické vyňatie nie je v súlade s ustanoveniami smernice, tak ako ich vykladá Súdny dvor, podľa ktorého je možné zbaviť povinnosti platiť odmenu iba obmedzený počet kategórií zariadení, ktoré majú potenciálne povinnosť platiť ju.

---

**UPOZORNENIE:** Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

---

*Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.*

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499